

Geen woord

Colofon

ISBN: 978 90 8954 509 1o

1e druk 2013

© 2013, Frank Hut

Exemplaren zijn te bestellen via de boekhandel
of rechtstreeks bij de uitgeverij:

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Redacteur/ghostwriter: Peer Moeskes

De namen van de hoofdpersonen in het boek komen niet overeen met de werkelijke namen. Elke gelijkenis berust op toeval.

Vormgeving omslag en binnenwerk: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Geen woord

Frank Hut

Voorwoord

Eindelijk mijn schaamte voorbij

Het is zomer en ik zit, vijftig jaar oud, aan de keukentafel in mijn huis. Ik hoor mijn zoon. Hij zit met een vriendje achter zijn computer games te spelen. Ze maken een hoop kabaal. Mijn puberdochter is de stad in en mijn vrouw is bezig met de was. Ik zit te schrijven aan mijn boek aan de ronde tafel waaraan ik als klein jongetje zo vaak bij mijn moeder heb gezeten. In de keuken voel ik me veilig.

Ik kijk naar buiten. Het afgelopen jaar heb ik zelf onze tuin ontworpen en laten aanleggen. Het is mooi geworden en ik geniet ervan, zoals ik nu van allerlei situaties kan genieten. In tegenstelling tot andere periodes in mijn leven, waarin ik het leven zwaar vond en het eigenlijk niet meer aankon.

Het seksueel misbruik is meer dan veertig jaar geleden begonnen en duurde van mijn zesde tot mijn twaalfde jaar. De meeste mensen, misschien u ook wel, zullen zeggen: 'Het is allemaal zo lang geleden. Kijk vooruit en laat het verleden rusten.'

Slachtoffers van seksueel misbruik zullen begrijpen dat ik dit boek moet schrijven.

Misbruik gaat niet vanzelf over. Je wilt er niet aan denken, maar het is er altijd. Een oud-collega van mij, net als ik hulpverlener, zei het zo: 'Misbruik is als een etterende wond. Door middel van therapie maak je de wond schoon, vaak

meerdere keren. Er komt een korstje op en later een litteken. Dit litteken verdwijnt niet en blijft de rest van je leven jeuken; soms vaak en heftig en soms minder.’

In de zomervakantie van 2008 heb ik besloten mijn verhaal uit het verleden op te schrijven.

De beschrijvingen zijn openhartig en gedetailleerd en kunnen daardoor erg schokkend zijn. Ik heb daarvoor gekozen, omdat er een taboe rust op seksueel misbruik dat ik wil doorbreken. Er zijn nog steeds mensen, of dit nu hulpverleners, leerkrachten, rechters of gewone burgers zijn, die seksueel misbruik ontkennen of bagatelliseren. Ik wil met mijn verhaal duidelijk maken dat het niet meevalt. Een op de vijf of zes jongens overkomt het. Misbruik raakt je in het diepst van je ziel. Een kind is overgeleverd aan de manipulaties en willekeur van zijn misbruiker en is op geen enkele manier in staat het misbruik te stoppen. Verdriet, angst, boosheid, schuld en schaamte beheersen zijn leven. De eenzaamheid en het emotionele isolement zijn verwoestend. Als kind moet je je leven bij elkaar liegen, vooral tegen de mensen waar je het meest van houdt. Je kunt maar één ding doen en dat is overleven.

Ik heb geprobeerd mijn gevoelens te beschrijven die ik tijdens het misbruik en de mishandelingen heb ervaren. Ik schrok van de hoeveelheid details die ik mij kon herinneren. Door het zo nauwgezet mogelijk te beschrijven hoop ik dat u als lezer begrijpt hoe weloverwogen en doortrapt de dader te werk gaat; dat u begrijpt dat een kind seks met een volwassene niet prettig vindt en dat duidelijk wordt hoe pijnlijk en smerig dat misbruik is.

Ik wist wat ik kon verwachten van mijn drie misbruikers. Ik wist wat ze mij elke keer zouden aandoen. Hoe jong en on-

wetend ik was, diep in mijn hart wist ik dat ze ook bang voor mij waren. Uiteindelijk zou ik altijd kunnen gaan praten. Ondanks al mijn ellende kende ik een veilige thuissituatie. Ik werd met liefde omringd door mijn ouders. Troost was een overlevingsmechanisme voor mij. In gedachten kon ik deze troost koppelen aan de pijn van het misbruik, alsof mijn ouders ervan wisten.

Ik was zes jaar toen het misbruik begon door een oudere man die in dezelfde straat woonde als mijn ouders. Ik vermoed nu dat hij toen tussen de dertig en de veertig jaar oud was. Hij heeft mij gedurende vier jaar misbruikt. Een jongen uit de buurt heeft gezien wat deze man met mij deed. Hij is mij toen ook gaan misbruiken. Wat die man bij hem mag doen, mag ik ook en misschien wel beter, moet de jongen hebben gedacht. Ik was toen acht jaar.

Omdat ik in dezelfde periode twee misbruikers had, werd ik soms meerdere malen in een korte periode verkracht. Rond mijn tiende verjaardag bracht de jongen een vriend mee naar de plek waar ik vaak door hem werd misbruikt. Deze jongens waren een jaar of zes ouder dan ik. Ze misbruikten mij vaak samen, maar ook los van elkaar. Om zich te beschermen maakten ze, zoals veel misbruikers, gebruik van overmatig geweld; lichamelijk en geestelijk. Voor een kind is het nooit duidelijk wanneer dat stopt.

De man is rond mijn tiende verjaardag verhuisd. Op mijn twaalfde verjaardag gingen mijn ouders verhuizen en stopte het misbruik. Dat leidde naderhand tot een nare gedachte: de jongens hadden er blijkbaar weinig voor over om mij te blijven misbruiken. Mijn ouders gingen namelijk hemelsbreed hooguit een paar kilometer van de flat wonen. Ze hadden mij gemakkelijk kunnen opsporen en door kunnen

gaan met het misbruik. Waarschijnlijk vonden ze mij te oud worden en hadden ze meer slachtoffers. Ik weet niet waar de man gebleven is en of hij nog leeft. Van de jongens weet ik dat de eerste is overleden en ik denk te weten waar de andere woont. Ik heb echter nooit de behoefte gehad om het uit te zoeken en contact te leggen; uit angst?

Zelfs nu nog zoek ik verontschuldigungen voor het opschrijven van wat mij is aangedaan. Wat zullen de mensen zeggen? Ze zullen het vast niet geloven en het mij kwalijk nemen dat ik het heb opgeschreven. Het heeft ongeveer vijfendertig jaar geduurd voordat ik erover kon praten. Dit boek is mijn laatste stap. Ik had het nooit kunnen schrijven zonder de steun van mijn vrouw en beide kinderen. Ze hebben jarenlang veel geduld met mij gehad. Op meerdere momenten wilde ik stoppen met schrijven, maar door de stimulans van mijn gezin kon ik het opbrengen door te schrijven. Mijn schaamte is nu eindelijk voorbij.

Ten slotte: ik ben zelf hulpverlener geworden om kinderen en jongeren die zijn misbruikt en mishandeld te kunnen helpen. Als geen ander weet ik wat ze hebben meegemaakt en hoe dat voelt. Maakt dat van mij een betere hulpverlener? Ik weet het niet. Het is voor mij in ieder geval een manier om zin aan mijn leven te geven, na alles wat ik heb meegemaakt.

Mijn grote vriend

Ik was zes jaar oud en speelde vaak in de zandbak op het grote grasveld. De zandbak was rond en had een brede betonnen rand. Vier ronde, betonnen plateaus en geel zand vulden de zandbak. Door het spelen in de zandbak hadden mijn broertje Herman en ik vaak wormen. We moesten dan een grote beker met een vies drankje drinken. We vonden het zo smerig dat we er bijna van moesten overgeven. Ik vond het ook een eng idee dat ik wormen in mijn buik had.

Vanuit de flat van mijn ouders kon je de zandbak zien. 's Zomers was deze enigszins verscholen achter de bomen van een groenstrook. In deze groenstrook stond mijn klimboom. Ik vond het heerlijk om erin te klimmen, al mocht dat eigenlijk niet van mijn moeder. Het was een plek waar ik me veilig voelde. Vanuit die boom kon je het grote veld waar altijd gevoetbald werd, de zandbak en de flat van mijn ouders in de gaten houden. Ik kon er mijn hele leefwereld overzien die zo onbezorgd was, tot die dag in de zomer.

We speelden cowboytje en waren een fort aan het graven in de zandbak. Het fort was niet meer dan een kuil en van het zand dat we er uitgroeven maakten we een wal rond de kuil. Wanneer je vanuit de flat van mijn ouders naar de zandbak keek, zag je rechts daarvan enkele garages. In die tijd waren er nog maar weinig gezinnen die een auto bezaten.

We speelden verder in de bosjes bij de zandbak, de struiken voor de flat van mijn ouders en de garages. We waren cowboys en indianen met pistolen, geweren, bijlen en pijl-en-

boog. Ik ging mij bij de garages verstoppen, vaak stond er wel een open die leeg was.

Opeens hoorde ik een stem achter mij zeggen: ‘Kom je maar achter mijn auto verstoppen.’

Ik keek om en zag hoe een man iets verderop zijn auto aan het wassen was.

‘Kom je snel achter mijn auto verstoppen,’ zei hij opnieuw. Ik kende die man wel, meneer Mentink, zijn zoontje speelde af en toe met ons in de zandbak. Ik vond hem geen leuk jongetje.

Ik liep naar de man en ging achter zijn auto op mijn hurken zitten. Hij ging door met praten. ‘Ik heb je lang niet gezien.’

Ik snapte niet zo goed wat hij daarmee bedoelde. Ik had eigenlijk nog nooit echt met hem gepraat, alleen maar gegroet als zijn zoontje Harry bij ons in de zandbak speelde en hij hem riep. Ik ben ook een keer bij hem thuis geweest. Zijn zoontje had zijn schep vergeten en ik had hem teruggebracht. Hij liet mij binnen en ik weet nog dat hij het aardig van mij vond. Hij bedankte mij vriendelijk en ik kreeg een snoepje van hem.

‘Ik speel hier heel vaak,’ zei ik terwijl ik opstond om te kijken of ik de vijand zag.

‘Je mag wel even in mijn auto zitten,’ antwoordde hij. ‘Dan kun je ze beter zien aankomen.’

Mijn ouders hadden in die tijd nog geen auto. Ze huurden er een als we op vakantie gingen of naar familie in het zuiden, vaak een Kever. Ik herinner mij nog een oud model waarbij de knipperlichten aan de zijkant van de auto zaten. Ze klappen in en uit. Vaak gingen de knipperlichten niet meer terug en moest mijn moeder er door het zijraampje een tik tegenaan geven. Achter in de auto was een diepe opbergruimte. Meestal zat mijn broertje daarin, of wij samen.

Ik vond het spannend om in een auto te zitten, vooral voorin, en vond het aanbod van de man dan ook geweldig. De auto

rook naar leer en sigaretten. Vanuit de auto kon ik de situatie goed in de gaten houden en zag de cowboys op jacht naar de indianen. Ik wilde altijd een indiaan zijn.

Meneer Mentink had zijn auto met de neus in de richting van zijn garage staan. Ik ging op de passagiersstoel zitten en bukte. Ik zag mijn vriendjes naar indianen zoeken, maar het volgende moment was er niemand meer te zien.

Meneer Mentink kwam naast mij in zijn auto zitten. Hij rookte een sigaret. Het stonk, net als bij mijn eigen vader.

‘Je moet niet aan je vriendjes vertellen dat je bij mij in de auto mocht zitten, anders willen ze het allemaal. Voor jou is dat anders. Jij bent al eens bij mij thuis geweest toen je de schep van Harry terugbracht.’

Ik reageerde er niet op, maar was verbaasd dat hij dat nog wist. Hij opende het dashboardkastje. ‘Hier heb je een paar snoepjes van mij.’

Ik vond het erg aardig van hem. Hij praatte ook heel vriendelijk tegen mij.

‘Die snoepjes moet je hier opeten, want als je vriendjes het weten komen ze ook om snoepjes vragen. Ze zijn lekker van ons tweeën.’ Na een korte stilte zei hij: ‘Ik vind je een aardige jongen en je mag mijn vriend zijn. Vind je dat niet leuk? Ik ben jouw vriend en jij bent mijn vriend.’

Ik vond het allemaal raar, maar zei dat het goed was. Ik kreeg opnieuw een snoepje.

‘Als je morgen terugkomt, krijg je weer een snoepje en ik heb ook nog klappertjes liggen voor je pistool. Die wil je wel hebben, of niet?’

Ik knikte en dacht: hij moet mij wel erg aardig vinden.

‘Je mag het alleen tegen niemand zeggen, want anders willen ze ook allemaal klappertjes. Het is ons geheim.’

Ik zei dat ik het aan niemand zou vertellen.

Hij streelde door mijn haar. ‘Fijn dat we als vrienden een geheim hebben.’

Ik zag dat er een cowboy richting het fort liep. ‘Ik moet weg. Ik ga aanvallen.’

‘Zie ik je dan morgenmiddag?’

‘Dat is goed.’ Ik opende de deur en liep al schietend naar de zandbak. Even later was ik meneer Mentink al weer vergeten en ging op in het spel.

‘Wat heb je in je mond?’ vroeg een van mijn vriendjes.

‘Een snoepje,’ antwoordde ik. ‘Dat heb ik van die man gekregen.’ Ik keek om en wilde wijzen, maar hij was al weg.

Ik bedacht me dat ik beloofd had niets te vertellen over het snoepje, dat het een geheim was tussen hem en mij. Nu vertelde ik het toch aan het eerste het beste vriendje. Ik moest beter opletten, een geheim is tenslotte een geheim. In stilte beloofde ik meneer Mentink dat ik het aan niemand meer zou vertellen en dat hij mij kon vertrouwen, dat ik een echte vriend was.

Het spel liep ten einde. Ik liep met een buurjongetje terug naar de flat. Mijn broertje was al naar huis gegaan.

‘Je bent laat,’ zei mijn moeder toen ze opendeed. ‘Waar was je?’

Ik vertelde dat ik met de vader van een jongetje had gepraat; een jongetje waar ik af en toe mee speelde. Ik vertelde vol trots dat ik even in zijn auto had mogen zitten.

‘O,’ zei mijn moeder en ze ging verder met het afgieten van de aardappels.

Toen mijn moeder me ’s avonds instopte, vertelde ze dat ik de volgende dag met mijn vader en broertje zou gaan fietsen. Ik dacht niet meer aan meneer Mentink. Ik hield van fietsen met mijn vader. Mijn broertje zat dan in een zitje achterop. Misschien kregen we wel een ijsje. Mijn moeder ging nooit

mee. Ze durfde niet te fietsen. Ik viel direct in een diepe slaap.

Twee dagen later liep ik met mijn schop naar de zandbak. Opeens schoot mij de afspraak met meneer Mentink te binnen. Als ik hem zag, zou ik hem uitleggen dat ik gisteren niet had kunnen komen.

Ik stak mijn schop in het zand. Het was druk. Er waren kinderen aan het scheppen. Kleintjes waren taarten aan het bakken in zandvormpjes. Moeders zaten op de betonnen rand met elkaar te praten, over de vakantie, dat die zo lang duurde, over het weer en hun kinderen. Ze hadden het over de grote school waar ze hun kinderen na de vakantie naartoe moesten brengen.

Ik sloot me aan bij een groepje jongens van mijn leeftijd. Ik speelde en lachte met mijn vriendjes. Voor mij was de wereld een grote speelplaats. Onder het scheppen zag ik de auto van meneer Mentink half in de garage staan.

Opeens zag ik meneer Mentink, mijn vriend, ook. Hij wenkte dat ik moest komen. Tegen mijn vriendjes zei ik dat ik even weg moest en dat ik zo terug zou zijn.

‘Hallo,’ zei hij vriendelijk, ‘daar ben je weer.’

‘Ik kon gisteren niet komen,’ zei ik. ‘We gingen fietsen.’

‘Geeft niks, je bent er nu toch? Zullen we even in de auto gaan zitten? Ik heb wat voor je.’

‘Zal ik eerst even mijn schoenen uitdoen? Die zitten vol zand.’

‘Wat netjes van je. Je bent al een grote jongen en mijn vriend.’

Een ogenblik later zat ik samen met hem in de auto, maar nu hoefde ik niet op te letten of er cowboys in de buurt waren. Vanuit de auto kon ik de zandbak ook niet zien. Daardoor

voelde ik mij ongemakkelijk en wist eigenlijk niet meer wat ik bij meneer Mentink deed. Hij merkte het en opende het dashboardkastje, opnieuw snoep.

Ik vertelde hem dat ik per ongeluk aan een vriendje had verteld over de snoepjes en ons geheim dus had verraden.

‘Geeft niet,’ antwoordde hij. ‘Dat kan toch gebeuren? Ik ben nog steeds je vriend. Je moet alleen iets beter opletten.’

Ik was blij om dat te horen.

Hij legde zijn hand op mijn blote knie. ‘Je vindt dit toch niet erg, hè?’

Ik zei dat ik het niet erg vond.

‘Ik doe dat ook altijd bij Harry. Ik wil dat je voelt dat ik je vriend ben.’

Hij aaide nog even over mijn knie en de binnenkant van mijn benen, tot in mijn lies, en stopte toen. Het kriebelde nogal.

Ik schaamde mij een beetje, maar wist niet goed waarom.

Hij haalde iets uit zijn broekzak, een hele rol klappertjes voor mijn pistool. ‘Hier zijn de klappertjes. Zijn het de goede?’

‘Ja,’ antwoordde ik dankbaar.

‘Aan niemand vertellen, hoor. Dit blijft tussen ons.’

Op de manier waarop hij het zei, klonk het alsof ik me niet nog een vergissing kon veroorloven. ‘Dank u wel. Ik vertel het aan niemand.’

Ik wilde de klappertjes pakken, maar hij greep mijn hand vast en lachte. ‘Je bent zacht,’ zei hij. Toen begon hij over mijn been te aaien.

Ik keek voor mij uit, voelde de klappertjes in mijn hand en zijn hand over mijn been. Ik liet hem begaan.

‘De volgende keer,’ doorbrak hij de stilte, ‘gaan we een eindeje rijden. Wil je dat?’

‘Ja,’ antwoordde ik, ‘leuk. Ik moet wel aan mijn moeder vragen of ze het goedvindt.’

‘Nee,’ zei hij, ‘dat hoeft niet. We gaan maar even rondrijden. Dit is van ons samen. Dat hoeft je aan niemand te vertellen, net als dat jij bij mij zit en ik je vriend ben en jij die van mij. Jij bent een beetje van mij. Je krijgt van alles van mij. Dat doe ik omdat ik je leuk vind, Frank.’

Dit was de eerste keer dat meneer Mentink mij bij mijn naam noemde.

Dit spel tussen hem en mij herhaalde zich de komende weken. Elke keer als ik hem zag, praatten we gezellig in de auto. Ik kreeg snoepjes en cadeautjes en steeds weer hetzelfde verhaalje. Dat we vrienden zijn, dat dit ons geheim is, dat we het leuk en fijn hadden.

Ik bleef het wel vreemd vinden dat hij mij aaide, en nu niet alleen meer over mijn knie en benen, maar ook over mijn armen en buik. Elke keer maakte hij mij duidelijk dat ik er echt met niemand over mocht praten. Ik hield mijn mond.

Een enkele keer zaten we niet in zijn auto, maar bleven we in zijn garage zitten. Daar had hij een paar stoelen staan.

Tijdens een van mijn bezoeken in zijn auto vroeg hij onder het aaien of ik hem ook wilde aaien. Ik zei dat ik dat raar vond.

‘Dan hoeft je het nog niet te doen,’ zei hij. ‘Misschien heb je het over een tijdje wel voor mij over.’

Die laatste opmerking maakte dat ik mij schuldig voelde. Hij deed tenslotte ook alles voor mij.

‘Over een tijdje wil ik het wel doen, maar nu nog niet,’ zei ik.

‘Daar hou ik je aan.’

Ik vond dat ik me hier aardig uit had gered, maar mijn schuldgevoel bleef.

Hij bleef mij aaien en zei dat hij mij zo lief vond. Na een tijdje vroeg hij of ik het al iets minder raar vond.

‘Ja,’ antwoordde ik.

Hij aaide mij nu ook in de broekspijpen van mijn korte broek tot aan mijn onderbroek. Toen hij mij daar voelde, zei hij een paar keer: ‘Fijn, hè?’

Ik knikte, maar bleef het raar vinden en het kriebelde.

Nadat we hadden afgesproken dat ik hem snel weer zou bezoeken, stapte ik uit zijn auto en liep terug naar de zandbak. Daar keek ik om en zag hem naar mij zwaaien en lachen. Ik dacht: ik heb een vriend. Ik ging verder met graven.

De volgende dag regende het pijpenstelen en bleef ik binnen spelen. Ik vroeg mijn moeder hoe het zat met geheimen. Wat moest je doen als je iemand, een vriend, had beloofd niets over een geheim te vertellen?

Mijn moeder was druk achter haar naaimachine en zei: ‘Als je beloofd hebt niets te vertellen dan moet je je aan je woord houden.’

Ik wilde eigenlijk van mijn moeder weten of wat meneer Mentink bij mij deed wel klopte, maar durfde dit niet rechtstreeks te vragen.

‘En als die vriend nu al heel groot is,’ probeerde ik nog, in de hoop dat ze zou vragen: ‘Hoe groot?’ ‘Dat maakt geen verschil,’ antwoordde mijn moeder.

Ik merkte dat mijn vragen op niets uitliepen en stopte ermee. Mijn moeder gaf eigenlijk aan dat het normaal was om geheimen te hebben. Ze ging verder met haar werk en ik met spelen. Maar iets in mij bleef zeggen dat het allemaal niet klopte.

Een dag later ging ik met een vriendje fietsen. Onze fietsen waren voor ons in werkelijkheid vrachtwagens of een

tank. Een geliefd rondje was voor de flat langs, links richting zandbak, eromheen en dan weer terug naar de flat. Samen met mijn vriendje had ik het grote rondje al tweemaal gefietst voordat ik hem zag. Meneer Mentink stond bij de zandbak, waar op dat moment geen kinderen speelden.

Hij zei: ‘Hallo Frank, hoe is het met je?’

Ik slipte met mijn achterwiel om indruk op hem te maken.

‘Dat kun je goed, zeg.’ Hij keek mijn vriendje aan. ‘Ik moet even met Frank praten. Ga jij maar vast naar huis.’

Ik haalde mijn schouders op en hij vertrok. Met mijn fiets aan de hand liep ik met meneer Mentink mee.

‘Ik heb nog wat voor je,’ zei hij. ‘Dat had ik je toch beloofd? Zet je fiets maar binnen in de garage.’ Zijn auto stond er ook. Meneer Mentink hield het portier voor mij open en ik klom in de auto. Hij ging naast mij zitten.

Ik kreeg een snoepje uit het dashboardkastje.

‘Dank je,’ zei ik.

Dat ik ‘je’ tegen hem mocht zeggen, hadden we al weken geleden afgesproken. Dat was ook een van onze geheimpjes. Ik voelde mij nog steeds ongemakkelijk bij hem in de auto. Dit gevoel was in de afgelopen periode niet afgenomen, eerder toegenomen.

Hij begon mij opnieuw te aaien. ‘Je vindt het leuk bij mij, of niet?’

‘Ja,’ zei ik.

Hij vroeg hoe oud ik was.

‘Bijna zeven jaar.’

‘Wanneer word je zeven?’

‘Volgende week.’

‘Dat is al snel. Dat moet ik onthouden, want dan krijg je weer een cadeautje van mij.’

Zijn handen gingen over mijn benen, tot mijn lies. Toen leg-

de hij zijn hand op mijn kruis en wreef erover. ‘Dit mag toch wel, of niet?’

‘Ja,’ antwoordde ik.

‘Vind je het prettig?’

Voordat ik antwoord kon geven, pakte hij weer een snoepje. ‘Mond open.’

Hij stopte het snoepje samen met een van zijn vingers in mijn mond. ‘Zuig maar.’

Hij bewoog zijn vinger in mijn mond op en neer. Het voelde heel raar.

‘Je hebt me nog geen antwoord gegeven.’

‘Ik kan niet goed praten. Dat komt door je vinger.’

Hij haalde hem uit mijn mond.

‘Waar moest ik antwoord op geven?’ vroeg ik.

‘Of je het prettig vindt.’

‘Ja,’ antwoordde ik.

‘We zijn nu al een paar maanden vrienden,’ ging hij verder. ‘Je vindt het leuk bij mij. Dat ik je aai, vind je fijn. En mijn hand op je been vind je lekker, hè?’

‘Ja,’ zei ik weer. Het aaien vond ik niet fijn, maar dat zei ik niet.

Zijn hand bleef stil op mijn kruis liggen, met zijn andere hand pakte hij iets uit zijn broekzak. ‘Maak het maar open.’ Het was een zakmesje, zilverkleurig. Ik vond het erg mooi.

‘Bedankt.’

‘Kus.’

En ik kuste hem voor het eerst. Hij draaide zijn gezicht zo dat ik hem op de mond moest kussen.

‘Je mag het aan niemand vertellen. Messen zijn eigenlijk voor grote jongens en vaders. Sommige papa’s en mama’s vinden het te gevaarlijk. Als ze het toch bij je vinden, moet

je maar zeggen dat je het hebt gevonden. Anders worden ze boos op mij dat ik je het heb gegeven.'

Ik bekeek het mesje aandachtig en trok het open. Meneer Mentink was mij weer aan het aaien. Hij drukte mijn benen iets uit elkaar.

'En wat vind je ervan?'

'Mooi, heel mooi, heel erg bedankt.'

'Krijg ik nog een kus? Dat is het toch zeker wel waard?'

Ik kuste hem een tweede keer op zijn mond. Het voelde raar aan. Ik vond het vreemd dat ik het moest doen, maar hij was tenslotte mijn vriend. Hij aaide nu nadrukkelijk over mijn kruis en kneep zachtjes in mijn vel en piemel.

'Wat lekker zacht,' zei hij voor zich uit.

Ik voelde mij nu erg ongemakkelijk en keek naar mijn bezit, een echt mes.

'Mag ik weer gaan fietsen?'

'Even nog genieten van elkaar.' Hij bleef mijn piemel masseren en streefde mijn haar. 'Ga maar weer fietsen,' zei hij even later, 'en voorzichtig met het mes.'

Opnieuw vertelde hij dat dit ons geheim was. Als ik het andere mensen vertelde, zouden ze jaloers worden en zouden we elkaar niet meer kunnen zien. Ik zou geen cadeautjes en snoepjes meer krijgen.

Ik was trots op mijn grote vriend en het mes. Op mijn fiets reed ik naar de flat van mijn ouders. Ik vertelde niet van het mes en schoof het achter in het kastje op het balkon, waar ook het speelgoed van mij en mijn broertje was opgeborgen.

In de dagen daarop ontmoette ik meneer Mentink regelmatig. Op de een of andere manier wist hij mij steeds weer te vinden en bij hem te laten komen. De snoepjes en cadeautjes bleven komen. Nooit echt veel, twee, drie snoepjes en kleine

cadeautjes, een autootje of een pistooltje. Hij gaf mij ook geld, meestal een dubbeltje, soms een kwartje. Elke keer weer vertelde hij hetzelfde verhaal over onze geheimen. Ik kreeg langzamerhand het gevoel dat ik van hem was.

Hij vroeg allang niet meer of ik kwam. Hij gaf mij opdracht te komen wanneer het hem uitkwam. Ik moest steeds vaker tegen mezelf zeggen dat hij echt mijn vriend was. Het voelde steeds minder prettig met hem.

Op een dag zei hij tegen mij dat ik moest laten zien dat ik ook zijn vriend was. Hij vertelde dat hij geld tekortkwam om iets te kunnen kopen, een rijksdaalder.

‘Frank, wil jij die voor mij meenemen?’

Ik moest het van hem uit mijn moeders portemonnee pakken. Het idee alleen al maakte mij misselijk, maar ik wist ook dat ik het zou doen. Ik had al zo veel van hem gekregen. Voor mijn gevoel moest ik iets terugdoen.

Ik was bang en in de war. Waarom moest ik mijn moeder bestellen? Ik was alleen in de woonkamer, liep direct naar haar portemonnee en nam er een rijksdaalder uit. Het geld brandde in mijn broekzak. Ik voelde maar één ding: schuld. De rijksdaalder verstopte ik in het grijze kastje op het balkon.

Enkele maanden geleden voelde liegen nog als moeilijk, nu niet meer. Nu had ik de ene leugen nodig om een andere toe te dekken; tegen mijn vriendjes, mijn broertje en mijn vader en moeder. Het drong niet tot me door dat het begonnen was toen meneer Mentink in mijn leven was gekomen. Die nacht sliep ik slecht en droomde over diepe grotten en gevangenissen.

De volgende dag vroeg mijn moeder wat er was. Ik zei dat ik hoofdpijn had. In de jaren die volgden had ik vaak hoofdpijn.